

Załącznik

Do Uchwały Rady Gminy Grudziądz

Nr XV/89/2007

z dnia 20 grudnia 2007r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE NA 2008 ROK

I Wprowadzenie do problemu

Jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce jest nadużywanie alkoholu wraz ze wszystkimi negatywnymi konsekwencjami tego zjawiska. Problemy wynikające z picia alkoholu obejmują swoim zasięgiem całą populację, również tych, którzy z racji wieku dopiero zaczynają stawać przed wyborami dotyczącymi ilości i częstotliwości picia. Znowelizowana ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tworzy komplementarny system umożliwiający zsynchronizowanie w skali kraju działań rządowej administracji państwowej i administracji samorządowej poprzez tworzenie spójnej podstawy prawnej i merytorycznej. Bardzo istotną rolę w tych działaniach pełni Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która formułuje główne cele i strategie, które powinny stanowić ramy działania dla administracji publicznej. Ważną przemianą, która dokonała się w dziedzinie rozwiązywania problemów alkoholowych jest stopniowa decentralizacja zadań, uwzględniająca rosnącą odpowiedzialność społeczności lokalnych. Nowoczesne podejście do problematyki alkoholowej zakłada potrzebę zaangażowania się w działania profilaktyczne i naprawcze szerokiego kręgu instytucji, zarówno o charakterze administracyjnym, jak i placówek

służby zdrowia, a także organizacji pozarządowych wyspecjalizowanych w świadczeniu pomocy osobom uzależnionym bądź współuzależnionym.

Narkomania jest problemem społecznym i zarazem wyzwaniem cywilizacyjnym, aby podejmować wiele działań zmierzających do ograniczenia tego zjawiska, w tym celu gminy w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2005 roku Nr 179 poz. 1484) mają obowiązek opracowywania rocznych Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii.

Używanie substancji psychoaktywnych wynika z wielu przyczyn zarówno rodzinnych jak i środowiskowych, dlatego należy kompleksowo przeprowadzać wszelkie działania. Rozpowszechnianie używania środków psychoaktywnych często występuje z innymi problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, bezdomność, prostytutka, długotrwałe choroby, izolacja społeczna, niski poziom wykształcenia, osłabienie więzi rodzinnych oraz wiele jeszcze innych problemów, których nie sposób tu wymienić. Narkotyki są szczególnym problemem młodzieży, ich używanie może mieć skutki zarówno teraz jak i w przyszłości. Substancje psychoaktywne są coraz bardziej dostępne dla młodego człowieka

Powiedzenie „nie” narkotykom może być bardzo trudne, młodzież może być bardzo dobrze poinformowana o wielu niebezpieczeństwach związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych, a jednak mimo wszystko ulegają pokusie.

Środki finansowe, które są niezbędne na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii realizowanych w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie pochodzą od przedsiębiorców prowadzących sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje zadania zawarte w tym programie oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Podstawą wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest 15% najniższego wynagrodzenia brutto za jedno posiedzenie.

II Analiza problemu

Program profilaktyczny musi być dostosowany do potrzeb lokalnych, a więc działania edukacyjno – profilaktyczne muszą być dostosowane do tendencji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. W tym celu zwrócono się z prośbą do instytucji, które realizują zadania związane z problemem substancji psychoaktywnych o udostępnienie danych statystycznych jak i również przeprowadzono badanie ankietowe wśród młodzieży Gminy Grudziądz w klasach gimnazjalnych, diagnoza dotyczyła zjawiska używania substancji psychoaktywnych.

1) Komenda Miejska Policji w Grudziądzu:

- w Izbie Wytrzeźwień w 2006 roku umieszczono 71 osób (w tym 70 mężczyzn i 1 kobietę), natomiast w I półroczu 2007 roku 36 osób (w tym 34 mężczyzn i 2 kobiety)
- nietrzeźwych kierujących pojazdami zatrzymano w 2006 roku 17 osób, a w I półroczu 2007 roku 13
- interwencje domowe gdzie stwierdzono, iż może dochodzić do przemocy w rodzinie w 2006 roku przeprowadzono 31 takich interwencji, a w I półroczu 2007 roku 15
- w 2006 roku dzielnicowi przeprowadzili interwencję w punkcie sprzedaży alkoholu, która dotyczyła sprzedaży alkoholu na „kredyt”
- w 2006 roku ujawniono 2 przestępstwa dotyczące posiadania narkotyków przez osoby dorosłe, natomiast w 2007 roku nie odnotowano przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
- nieletni w 2006 roku dopuścili się 7 czynów karalnych w rozumieniu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, natomiast w I półroczu 2007 roku odnotowano 3 czyny karalne

2) w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej – poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i innych uzależnień w Grudziądzu nie leczono w 2006 i w 2007 roku osób uzależnionych od narkotyków, natomiast z problemem alkoholowym zgłosiło się do poradni z terenu Gminy Grudziądz w 2006 roku 26 osób (w tym 22 mężczyzn i 4 kobiety), 6 osób zgłosiło się, które zostały zobowiązane do leczenia (w tym 5 mężczyzn i 1 kobieta)

3) w Państwowym Powiatowym Inspektoracie Sanitarnym w Grudziądzu nie odnotowano w 2006 i w 2007 roku zakażeń wirusem HIV wśród mieszkańców Gminy Grudziądz

4) do grudziądzkiego Stowarzyszenia „Pomoc Uzależnionym” w 2006 roku zgłosiło się 5 rodzin z problemem uzależnień od narkotyków, a w 2007 roku 8

rodzin, z tej liczby 4 rodziny uczestniczą systematycznie w grupie wsparcia dla rodzin osób uzależnionych

5) Klub Abstynenta „Alicja” w Grudziądzu informuje, że w 2006 roku ze świadczeń informacyjno – terapeutycznych korzystało w miesiącu od 300 do 400 osób z Grudziądza i okolic

6) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia Całodobowy Młodzieżowy Oddział Leczenia Uzależnień w Toruniu informuje, że w 2006 roku w ośrodku ogółem przebywało 214 osób, w tym 10 z terenu Gminy Grudziądz, natomiast w 2007 roku w ośrodku przebywało ogółem 151 osób, w tym 4 osoby z terenu gminy. Najczęściej używane substancje psychoaktywne to amfetamina, marihuana, oraz extasy.

7) Wojewódzki Szpital Dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Świeciu informuje, że w 2006 roku leczono 22 osoby z powodu uzależnienia od narkotyków, a w 2007 roku (do 30 września) 9 osób, natomiast z powodu uzależnienia od alkoholu w 2006 roku leczono 126 osób, a w 2007 roku 117 osób.

8) Ośrodek Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej z Izbą Wyrzeźwień w Grudziądzu informuje:

- w 2006 roku w Izbie Wyrzeźwień z powiatu grudziądzkiego przebywało 195 osób, w tym 105 osób z terenu Gminy Grudziądz, natomiast w 2007 roku (do 06.11.2007) z powiatu grudziądzkiego przebywało 155 osób, a z Gminy Grudziądz 82 osoby

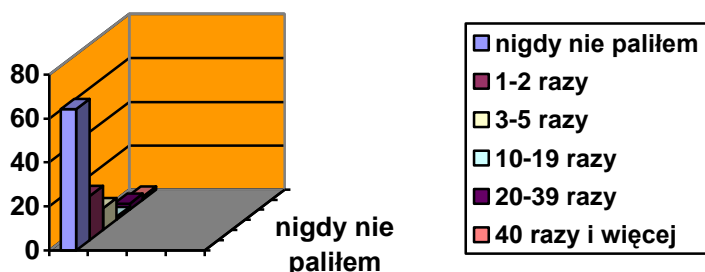
- w Hostelu w 2006 roku przebywały 3 osoby z Gminy Grudziądz, a w 2007 roku 12 osób

- do punktu konsultacyjnego funkcjonującego przy w/w ośrodku w 2006 roku zgłosiło się 89 osób, a w 2007 roku 60 osób.

Jak już wcześniej wspomniano przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów klas gimnazjalnych dotyczące substancji psychoaktywnych, takich jak nikotyna, alkohol i narkotyki. Badaniem ankietowym dotyczącym nikotyny i alkoholu objęto grupę 70 uczniów I klas gimnazjalnych, natomiast badanie dotyczące narkotyków przeprowadzono wśród uczniów II i III klas gimnazjalnych i badaniem objęto grupę 97 osób.

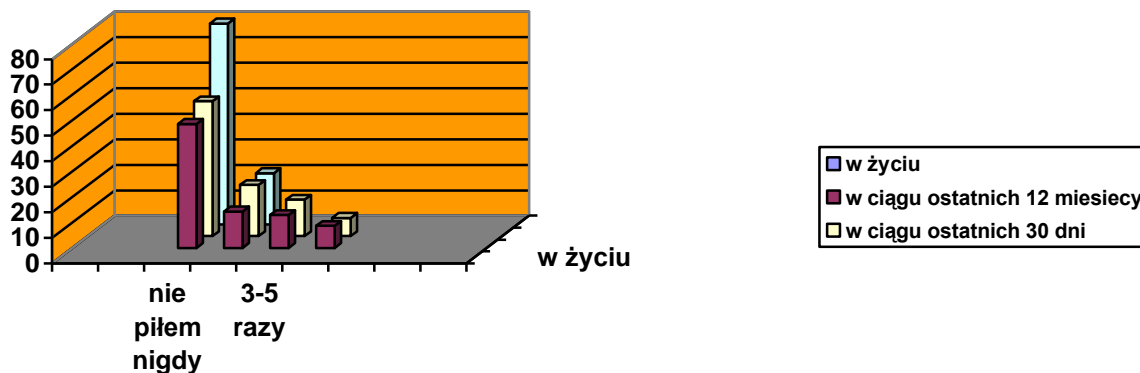
Z przeprowadzonych badań wynika, że 64,4% badanych nigdy nie paliło papierosów, natomiast 1,4% odpowiedziało, że paliło w swoim życiu 40 razy i więcej. Poniższy wykres zobrazuje wynik badań.

wykres 1 - ile razy w życiu zdarzyło się młodzieży palić papierosy?

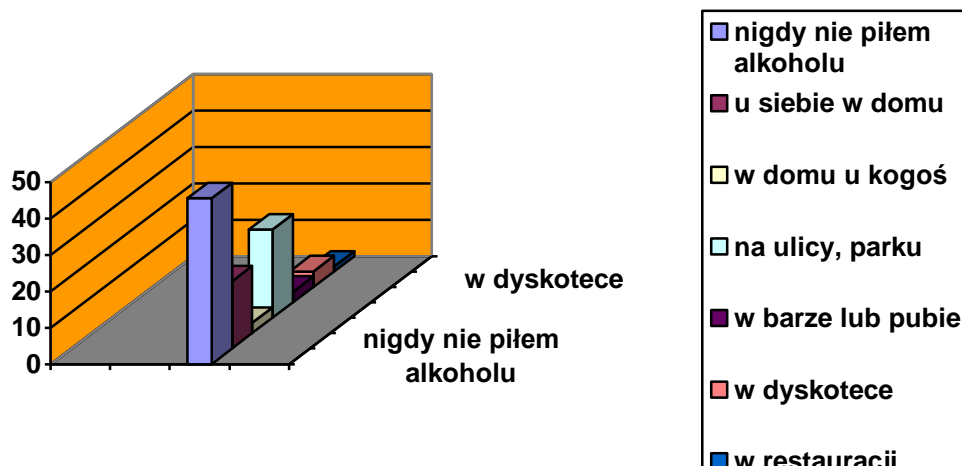
Poniższy wykres przedstawi spożywanie napojów alkoholowych przez młodzieży naszej gminy.

wykres 2 - ile razy zdarzyło się młodzieży pić napój alkoholowy?

W badaniu zapytano młodzież, czy mając dwadzieścia pięć lat czy będzie piła alkohol, 17,1% badanych wypowiedziało się, że nie będzie piło alkoholu, 18,6% , że w wieku 25 lat będzie piło alkohol, a 64,3% jeszcze nie może się wypowiadać. Ważnym pytaniem zadany młodzieży było pytanie odnoszące się do sytuacji, miejsc gdzie spożywała alkohol.

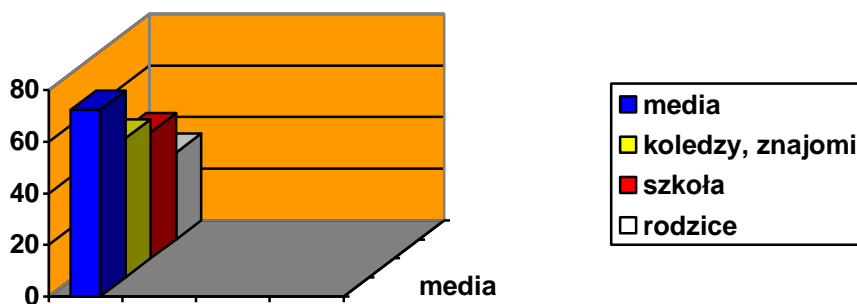
wykres 3 - sytuacje, w których młodzież piła alkohol

Natomiast badania ankietowe dotyczące narkotyków przedstawiają się następująco:

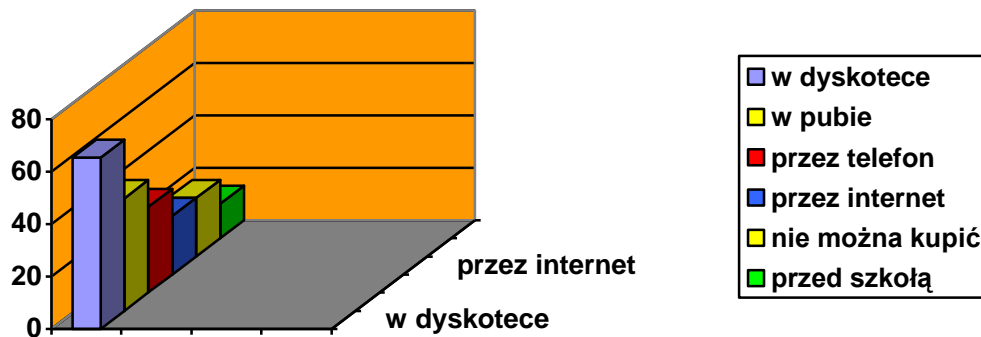
- 17 % młodzieży miało kontakt z narkotykami
- 16 % badanych twierdzi, że proponowano im sprzedaż narkotyków (młodzież podając okoliczności najczęściej wymienia dyskoteki, puby)
- 6 % ma obecnie kontakt z narkotykami
- jeśli chodzi o wiedzę i informacje na temat narkotyków młodzież czerpie je najczęściej z mediów i ze szkoły (wykres 4)

wykres 4 - pozyskiwanie wiedzy i informacji o substancjach psychoaktywnych

- dostęp do substancji psychoaktywnych młodzież najczęściej podaje, że są to dyskoteki, puby (wykres 5)

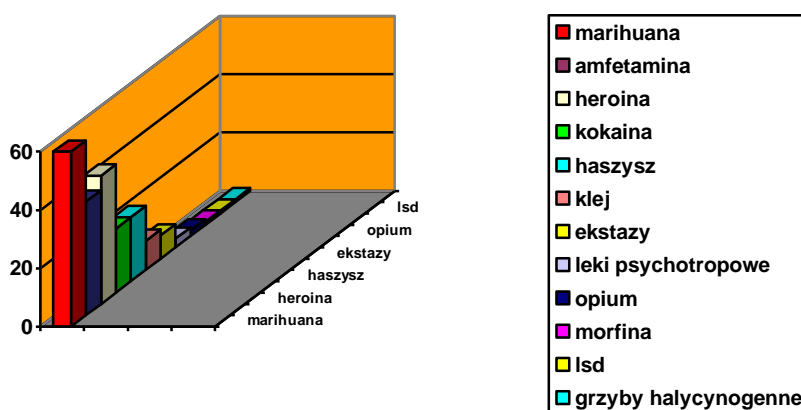
wykres 5 - dostępność narkotyków

- 80 % orientuje się gdzie szukać pomocy i kogo zawiadomić w razie potrzeby
- 20 % podaje, że nie ma takiej wiedzy

Z przeprowadzonego badania wynika, że młodzież ma znajomość występujących środków psychoaktywnych (wykres 6)

wykres 6 - znajomość środków psychoaktywnych

III Partnerzy programu

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie współpracując z różnymi instytucjami i osobami:

- Szkoły Podstawowe
- Zespoły Szkół
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminny Ośrodek Kultury
- gminne Ośrodki Zdrowia
- parafie
- pracownicy świetlic socjoterapeutycznych
- Komenda Miejska Policji w Grudziądzu
- Sąd Rejonowy w Grudziądzu
- Ośrodek Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej z Izbą Wytrzeźwień w Grudziądzu
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i innych uzależnień w Grudziądzu
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grudziądzu
- grudziądzkie Stowarzyszenie „Pomoc Uzależnionym”
- Klub Abstynenta „Alicja”
- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Grudziądzu
- lokalne media.

IV Cele strategiczne i operacyjne programu, zadania.

Po przeanalizowaniu diagnozy problemów celem strategicznym programu jest zmniejszenie szkód społecznych i psychologicznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu, szczególnie dotyczących dzieci i młodzież, ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez uczniów klas gimnazjalnych Gminy Grudziądz oraz zwiększenie wiedzy o działaniu, konsekwencjach używania substancji psychoaktywnych wśród uczniów jak i również ich rodziców. Grupą docelową są mieszkańcy Gminy Grudziądz, jak i pracownicy świadczący usługi dla w/w grupy.

1. Kontynuowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- diagnozowanie osób, u których występują problemy alkoholowe poprzez finansowanie biegłych sądowych (lekarzy psychiatrów), którzy wydają właściwą opinię sądowo - psychiatryczną
- doposażenie punktu konsultacyjnego
- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracowników lecznictwa odwykowego oraz pracowników innych służb i instytucji w zakresie pracy z osobami uzależnionymi
- zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek) dla ośrodków zdrowia
- działalność punktu konsultacyjnego w budynku Urzędu Gminy (wynagrodzenie Pełnomocnika Wójta Gminy Grudziądz ds. rozwiązywania uzależnień i przemocy w rodzinie w ramach umowy o pracę)
 - motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia
 - udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy
 - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej.
- współdziałanie w opracowywaniu Gminnego Programu Profilaktyki
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności lokalizacji punktów sprzedaży zgodnie z Uchwałami Rady Gminy w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powyżej 4,5% alkoholu oraz w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Grudziądz
- kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi
- współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz z Pełnomocnikiem Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz HIV/AIDS, stowarzyszeniami, instytucjami, które świadczą pomoc osobom uzależnionym oraz ich rodzinom.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osoby uzależnionej poprzez rozmowy interwencyjno - motywacyjne oraz występowanie do sądu o zastosowanie leczenia

- pomoc psychologiczna i porady prawne udzielane osobom współzależnym oraz ofiarom przemocy w rodzinie w ramach konsultacji udzielanych w Urzędzie Gminy przez Pełnomocnika Wójta ds. rozwiązywania uzależnień i przemocy w rodzinie
- pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w tym finansowanie bieżącej działalności świetlic socjoterapeutycznych, finansowanie obozów socjoterapeutycznych
- organizowanie i finansowanie specjalistycznych szkoleń i warsztatów w zakresie pracy z osobami współzależnymi oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- wspieranie koalicji osób, służb i instytucji działających na rzecz ochrony rodziny a przede wszystkim dzieci przed przemocą fizyczną, psychiczną jak i zaniedbaniem
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie ochrony osobom dotkniętym przemocą, oddziaływanie korekcyjno - edukacyjne na osoby stosujące przemoc, podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej przyczyn i skutków przemocy w rodzinie w ramach działalności punktu konsultacyjnego.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- kontynuacja i realizacja programów profilaktycznych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych: „Spójrz inaczej”, „Drugi Elementarz”, „Spójrz inaczej na agresję”
- realizacja i finansowanie programów profilaktycznych o charakterze interaktywnym, w tym spektakle profilaktyczne (profilaktyka pierwszorzędowa adresowana do dzieci i młodzieży mająca na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej czy narkotykowej)
- konkursy profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych
- włączanie do działań profilaktycznych rodziców poprzez organizowanie spotkań z rodzicami (pedagogizacja rodziców poprzez działania pedagoga i funkcjonariuszy Policji)
- działania o charakterze edukacyjnym przeznaczone dla rodziców, których celem będzie wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych – ‘Szkoła dla rodziców’, która ułatwi rozwijanie umiejętności wychowawczych, wspieranie rodziców w trudnościach wychowawczych

- organizowanie i finansowanie profesjonalnych warsztatów i szkoleń dla nauczycieli, wychowawców dotyczących szkolnej interwencji (nikotynizm, alkoholizm i narkomanii wśród młodzieży)
- udział w ogólnopolskich i wojewódzkich kampaniach i akcjach profilaktycznych
- finansowanie ulotek, broszur, publikacji, prasy o tematyce profilaktycznej (w szczególności ulotki i broszury dotyczące FAS oraz dotyczące trzeźwości kierowców)
- profilaktyka skierowana do dzieci i młodzieży z grup ryzyka oraz socjoterapia
 - finansowanie i koordynacja działalności świetlicy socjoterapeutycznej w Wałdowie Szlacheckim oraz grupy socjoterapeutycznej działającej przy Szkole Podstawowej w Dusocinie (wynagrodzenie instruktorów - wychowawców, materiały i przybory do zajęć)
 - organizacja i finansowanie obozu profilaktyczno - terapeutycznego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych
- dożywianie dla dzieci przebywających w świetlicach socjoterapeutycznych (realizator Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej).
- zapewnienie literatury specjalistycznej przy realizacji zadań związanych z profilaktyką
- współpraca z lokalnymi mediami
- zajęcia profilaktyczno – wychowawcze (pedagog Gminy Grudziądz)
- spotkania uczniów klas gimnazjalnych oraz ich rodziców ze specjalistami ds. nieletnich z Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu dotyczące odpowiedzialności karnej osób nieletnich
- monitorowanie skali problemów uzależnień w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie badań, sondaży, diagnoz (pedagog Gminy Grudziądz, pełnomocnik Wójta ds. uzależnień oraz nauczyciele szkół podstawowych i gminnych)
- współpraca z koordynatorami ds. profilaktyki ze szkół podstawowych i gimnazjalnych w celu podejmowania wspólnych działań profilaktycznych.
- diagnozowanie w szkołach zachowań problemowych i podejmowanie interwencji, kierowanie do instytucji zajmujących się udzielaniem profesjonalnej pomocy psychologicznej (pedagog, dyrektorzy szkół i wychowawcy klas)

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkomanii:

- pomoc materialna, dofinansowanie w zakresie zakupu materiałów edukacyjnych dla podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii

- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób, które podejmą pracę w ruchach samopomocowych z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin
- współpraca z kościołem, sądem, kuratorami, policją, ośrodkiem pomocy społecznej oraz innymi instytucjami, stowarzyszeniami działającymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii
- współudział w proporcjonalnym dofinansowaniu Ośrodka Profilaktyki Uzależnień i Interwencji Kryzysowej z Izbą Wytrzeźwień w Grudziądzu w zakresie pomocy osobom uzależnionym oraz ofiarom przemocy w rodzinie (we wszystkich sprawach dotyczących współpracy z miejskimi placówkami podlegającymi Prezydentowi Grudziądza, Wójt Gminy Grudziądz podpisuje odpowiednie porozumienia dotyczące współpracy i proporcjonalnego współfinansowania).

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych: osobom, których zachowanie wskazuje, że są w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- podejmowanie przez upoważnionego przez Wójta pracownika oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kontroli i interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz uchwał Rady Gminy wydanych na podstawie tej ustawy.

Sprawozdanie z realizacji programu zostanie przedłożone Wójtowi Gminy Grudziądz i Radzie Gminy Grudziądz przez pełnomocnika Wójta ds. rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie do 31 marca 2009 roku.